

การศึกษาสถานภาพทางภาษาของภาษามอญที่ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี*

A Study Of Linguistic Status Of Mon Language At Nonglu Sub District Sangklaburi District Kanchanaburi

Received:	April	26, 2018
Revised:	June	13, 2019
Accepted:	June	14, 2019

มธุรส คุ้มประสิทธิ์ (Maturot Kumprasit)**

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องการศึกษาสถานภาพทางภาษาของภาษามอญที่ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางภาษา (Linguistic repertoire) ของกลุ่มชาติพันธุ์มอญและเพื่อสำรวจทัศนคติของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ ที่มีต่อภาษามอญและภาษาไทย โดยศึกษาเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์มอญที่ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 300 คน แบ่งออกเป็น 3 ช่วงอายุ คือกลุ่มที่มีช่วงอายุ 15-25 ปี ช่วงอายุ 35-45 ปี และช่วงอายุ 55-65 ปี

ผลการศึกษาด้านลักษณะทางภาษา พบกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ช่วงอายุ สามารถพูดได้ 3 ภาษา คือภาษามอญ ภาษาไทย และภาษากะเหรี่ยง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นภาษาส่วนใหญ่ที่ชาวตำบลหนองลูใช้ในการติดต่อสื่อสาร และมีการแต่งงานข้ามกลุ่มชาติพันธุ์ ดังนั้นชาวมอญในตำบลหนองลูจึงยอมรับที่จะเรียนรู้ภาษากะเหรี่ยงซึ่งเป็นภาษาที่ใช้กันในกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีเป็นจำนวนมาก ส่วนภาษาไทยนั้นมิพบทบทเป็นภาษาประจำชาติและปรากฏตามสื่อต่าง ๆ

ผลการศึกษาด้านทัศนคติ พบว่า กลุ่มตัวอย่างชาวมอญทุกกลุ่มอายุส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อภาษาและกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเองในเชิงบวก ซึ่งผลจากการที่มีทัศนคติทางภาษาที่ดีดังกล่าวนี้จะช่วยให้ชาวมอญเกิดความภาคภูมิใจในภาษาและวัฒนธรรมของตนเองโดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น มีการอนุรักษ์ภาษาผ่านพิธีกรรม และการศึกษาภาษามอญในช่วงปิดเทอมของเด็ก ๆ ที่วัดวังแก้วเวการาม ทำให้ชุมชนมอญยังคงรักษาภาษาไว้ได้อย่างเข้มแข็งท่ามกลางวงล้อมของภาษาไทยและกะเหรี่ยง

คำสำคัญ : สถานภาพทางภาษา , ทัศนคติต่อภาษา, มอญ

* บทความนี้เขียนขึ้นเพื่อเผยแพร่งานวิจัยเรื่อง การศึกษาสถานภาพทางภาษาของภาษามอญที่ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี อีเมล : maturot.ku@hotmail.com

Lecturer in Thai language, Faculty of Education, Kanchanaburi Rajabhat University e-mail address :

maturot.ku@hotmail.com

Abstract

The objective of the research on the study of the language status of Mon language at Nong Lu sub district, Sangklaburi district, Kanchanaburi was to study the linguistic repertoire of Mon ethnic groups and to explore the attitudes of Mon ethnic groups toward Thai and Mon language, by studying on 300 people of only Mon ethnic groups at Nonglu sub district, Sangklaburi district in Kanchanaburi. By divided into 3 age groups; age group of 15-25 years old, 35-45 years old, and 55-65 years old.

The results of the study of language knowledge, found that the 3 groups, are able to speak 3 languages; which are Mon, Thai and Karen. This may be because they are the languages that Nong Lu people use to communicate the most and due to having marriage across ethnic groups. Therefore, Mon people in Nong Lu sub district accept to learn Karen language, which is the language used in many ethnic groups, and Thai language plays a national language and appears in various media.

The results of the study on the matter in attitude showed that most Mon sample groups of all age groups had attitudes towards their language and ethnic groups in a positive way. The result of this positive attitude towards language helps Mon people being proud of their language and culture, especially teenagers. There are language conservation through rituals, and provide Mon language class during school holidays at Wat Wang Wiwekaram, which make the Mon community can still maintain strong language amidst the circle of Thai and Karen languages.

Keywords: Linguistic Status, Language Attitude, Mon ethnic

บทนำ

กลุ่มชาติพันธุ์มอญ ที่ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เป็นชุมชนมอญที่เข้มแข็งที่สุดในจังหวัดกาญจนบุรี ประชากรร้อยละ 50 ยังคงพูดภาษามอญในชีวิตประจำวันกับคนมอญด้วยกัน ถึงแม้จะเป็นประชากรที่ค่อนข้างเข้มแข็งแต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ในกลุ่มคนรุ่นใหม่และเด็กๆ ไม่ค่อยใช้ภาษามอญในการสื่อสารเท่าไรนัก คนรุ่นใหม่มีการรับเอาคำศัพท์ภาษาไทยมาใช้แทนภาษามอญมากขึ้นเรื่อย ๆ อายุจึงเป็นมิติหนึ่งทางสังคมที่เปรียบเสมือนเครื่องบ่งบอกว่าภาษามีการเปลี่ยนแปลง ดังจะสังเกตจากผู้ที่มีวัยต่างกัน จะมีรูปแบบในการใช้ภาษาที่ไม่เหมือนกัน ทั้งการเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน รวมทั้งรูปประโยค ทั้งนี้เพราะแต่ละกลุ่มอายุจะมีค่านิยมต่อรูปแบบของภาษาที่ต่างกัน (khamhira, 2006 : 31)

ด้วยเหตุที่สถานการณ์ทางด้านภาษาภายในชุมชนของชาวมอญ ที่ตำบลหนองลู จังหวัดกาญจนบุรี มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันดังกล่าวมาข้างต้นนี้ อีกทั้งจากการศึกษางานวิจัยเรื่อง การศึกษาสถานภาพทางภาษาของภาษาผู้ไทยอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ (Worachin , 2009 : 9) จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสถานภาพทางภาษาของชาวมอญที่ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี อันเกิดจากคลังความรู้ทางภาษา และทัศนคติของชาวมอญที่มีต่อภาษาของตนเอง ซึ่งเป็นพื้นที่ใหม่และยังไม่มีใครศึกษา อีกทั้งคลังความรู้ทางภาษาจะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าชาวมอญมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับภาษาอื่น ๆ นอกจากภาษาของตนเองได้ดีเพียงใด โดยเฉพาะชาวมอญ ซึ่งเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยแวดล้อมด้วยภาษาต่าง ๆ อย่างหลากหลาย แต่ก็สามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างเข้าใจ ส่วนเรื่องของทัศนคติทางภาษานั้นจะช่วยให้ทราบถึงความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อภาษา ซึ่งมีความรู้สึกนี้จะมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ มีความคิดเรื่องศักดิ์ศรีของทางภาษา การเลือกใช้ และการถ่ายทอด โดยความรู้สึกนึกคิดของบุคคลนี้จะแสดงออกมาจากพฤติกรรมและคำพูดที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน และต่างกลุ่มชาติพันธุ์กัน ทั้งนี้บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากน้อยแตกต่างกัน ดังนั้นทัศนคติจะเป็นสิ่งชี้การดำรงอยู่ และการดำเนินต่อไปของภาษา เพราะหากกลุ่มชาติพันธุ์มอญเกิดความภาคภูมิใจในภาษาของตนแล้ว จะทำให้เกิดแนวคิดในการอนุรักษ์ภาษาและวัฒนธรรมของตนเองไว้ไม่ให้สูญหาย และสามารถทำนายนาคตของชาวมอญที่ตำบลหนองลู จังหวัดกาญจนบุรีได้ว่าจะสามารถดำรงอยู่ได้ในวงล้อมของภาษาไทยในฐานะภาษาประจำชาติ หรือภาษากะเหรี่ยงซึ่งเป็นภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่ได้หรือไม่

วิธีการศึกษา

1. สัมภาษณ์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การคัดเลือกชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยต้องการกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์มอญที่อยู่บริเวณพื้นที่ที่แวดล้อมไปด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ เพื่อให้เห็นสถานภาพของชาวมอญว่าจะดำรงอยู่ได้อย่างไร จึงเลือกพื้นที่ตำบลหนองลู จังหวัดกาญจนบุรี เนื่องจากผลการสำรวจพื้นที่เบื้องต้นพบว่าเป็นบริเวณที่แวดล้อมไปด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งมอญ พม่า กะเหรี่ยง และไทย

3. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยดำเนินงานวิจัยโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้พูดภาษามอญในตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 300 คน และตัวแปรทางสังคมที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ กลุ่มอายุ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ช่วงอายุ ช่วงอายุละ 100 คน ดังนี้

1. กลุ่มที่มีช่วงอายุ 15 – 25 ปี

2. กลุ่มที่มีช่วงอายุ 35 – 45 ปี

3. กลุ่มที่มีช่วงอายุ 55 – 65 ปี

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจากงานวิจัยเรื่อง การศึกษาสถานภาพทางภาษาของภาษาไทย อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ของสิริกัญญา วรชิน (Worachin,2009) มาปรับปรุงเพื่อให้เหมาะกับพื้นที่ และลักษณะของภาษามอญที่ตำบลหนองลู จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามในตอนนี้จะเป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับชื่อนามสกุล เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และการอพยพย้ายถิ่นฐาน

ตอนที่ 2 คลังความรู้ทางภาษา คำถามในตอนนี้จะเป็นการสำรวจคลังความรู้ทางภาษา(Linguistic repertoire) ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งลักษณะของคำตอบเป็นแบบเลือกตอบ คำถามในตอนนี้จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ตั้งแต่ข้อที่ 1-3 จะเป็นคำถามที่เกี่ยวกับการวัดพื้นความรู้ทางภาษา (Linguistic background) คำถามประกอบด้วย “ทานพูดภาษาอะไรไปบ้าง” “ทานพูดภาษาอะไรเป็นภาษาแรก” และ “ทานพูดภาษาอะไรได้คล่องที่สุด” ในส่วนที่สองนั้น เป็นการประเมินตนเองของกลุ่มตัวอย่างว่าสามารถพูดภาษามอญ กะเหรี่ยง และภาษาไทยได้ดีเพียงใด

ผลการศึกษา

1. คลังความรู้ทางภาษา

คลังความรู้ทางภาษา (linguistic repertoire) คือ ความรู้ทางภาษาของผู้พูดในองค์กรวม ซึ่งหมายถึงรวมถึงความรู้ในวิธภาษา (linguistic variety) และความสามารถในการใช้ภาษาในบริบทต่างๆ ทางสังคมที่ผู้พูดภาษาอาศัยอยู่ การดำเนินชีวิตของกลุ่ม เช่น คนหนึ่งอาจพูดได้ 5 ภาษา และรู้ภาษาย่อยอีก 4 ภาษานอกจากนั้นคนนั้นอาจรู้ภาษาได้หลายทำเนียบภาษาและหลายวันลีลาอีกด้วย ผลรวมของภาษาทั้งหมดคือ 5 ภาษา รวมกับ 4 ภาษาย่อย ทั้งหมดนี้คือคลังความรู้ทางภาษาของคนนั้น ๆ (Crystal,1997:330 – 331) อ้างใน (Worachin , 2009 : 9)

1.1 ภาษาที่พูดได้

ภาษาที่พูดได้ หมายถึง ภาษาที่กลุ่มตัวอย่างสามารถสื่อสารได้ในชีวิตประจำวัน โดยผู้วิจัยทำการวิจัยเกี่ยวกับภาษาที่กลุ่มตัวอย่างที่พูดได้โดยให้กลุ่มตัวอย่างประเมินตนเองว่าสามารถพูดภาษาอะไรได้บ้าง ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ 116 คน ร้อยละ 38.66 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 300 คน สามารถพูดได้ 3 ภาษา คือ ภาษามอญ ภาษากะเหรี่ยง และภาษาไทย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นภาษาส่วนใหญ่ที่ชาวตำบลหนองลูใช้ในการติดต่อสื่อสาร ดังนั้นชาวมอญในตำบลหนองลูจึงยอมรับที่จะเรียนรู้ภาษากะเหรี่ยงซึ่งเป็นภาษาที่ใช้กันในกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังมีความผูกพันและสามารถเข้าร่วมประเพณีซึ่งกันและกันได้จากการสอบถามพบว่า โดยส่วนใหญ่ฟังภาษากะเหรี่ยงได้บ้าง สนทนาเป็นประโยคได้ และชอบเรียนรู้ภาษากะเหรี่ยงเพิ่มเติม ส่วนภาษาไทยนั้นมิพบทบาทเป็นภาษาประจำชาติและปรากฏตามสื่อต่าง ๆ เช่นโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ เป็นต้น ดังนั้นชาวมอญจึงยอมรับภาษาในการใช้ติดต่อสื่อสารและเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อการศึกษาและติดต่อกับบุคคลอื่นได้กว้างขวางยิ่งขึ้น

เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มตัวอย่าง 17 คน ร้อยละ 5.66 ประเมินว่าตนเองสามารถพูดได้ 4 ภาษา คือ ภาษามอญ ภาษาพม่า ภาษากะเหรี่ยง และภาษาไทย พบว่าจะมีอาชีพพ่อค้า แม่ค้า รับจ้างทั่วไป ที่มีการติดต่อสื่อสารที่หลากหลายและเกิดการแต่งงานข้ามกลุ่มชาติพันธุ์ ทำให้ยอมรับและเรียนรู้ภาษาของครอบครัว นอกจากนั้นยังพบการใช้ภาษาอังกฤษซึ่งผู้ที่ประเมินนั้นส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี รวมไปถึงผู้มีอาชีพรับราชการ และผู้ที่เคยทำงานกับชาวต่างชาติ พนักงานโรงแรม รับจ้างพานักท่องเที่ยวล่องแพตามสถานที่ต่าง ๆ พนักงานต้อนรับของรีสอร์ทของจังหวัดกาญจนบุรี จึงมีทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษได้

1.2 ภาษาแรกที่พูด

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับภาษาแรกที่กลุ่มตัวอย่างใช้ในการพูดสื่อสาร โดยการให้กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบภาษาต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามซึ่งได้แก่ ภาษามอญ ภาษากะเหรี่ยง ภาษาพม่า ภาษาไทย และภาษาอื่น ๆ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ภาษามอญเป็นภาษาแรกคือ จำนวน 184 คน ร้อยละ 61.33 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่าคนในชุมชนที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์มอญส่วนใหญ่ยังคงใช้ภาษามอญในการติดต่อสื่อสาร ดังนั้นจึงฝึกให้ลูกใช้ภาษามอญเพื่อจะสื่อสารกันได้อย่างไม่ติดขัด และเมื่อพิจารณาการพูดภาษาอื่น ๆ เป็นภาษาแรก พบว่าชาวมอญพูดภาษาไทยเป็นภาษาแรกเป็นจำนวนมาก

จากการสุ่มสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแรกพบว่า เป็นผลที่เกิดและเติบโตในเขตอำเภอเมือง หรือบิดา มารดาหรือบรรพบุรุษอยู่ต่างถิ่นมาก่อน หรือบิดา มารดาคนใดคนหนึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์อื่น จึงสอนให้ลูกใช้ภาษาไทยกลางเป็นภาษาแรก ทั้งนี้เมื่อต้องติดต่อกับคนมอญก็สามารถสื่อสารภาษามอญได้เช่นกันเพราะได้เรียนรู้เพิ่มเติมเมื่อกลับมาอาศัยที่บ้านวังกะ ตำบลหนองลู ซึ่งเป็นชุมชนมอญขนาดใหญ่และมีการเรียนการสอนเพิ่มเติมด้วย

จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ภาษากะเหรี่ยงเป็นภาษาแรกเนื่องจากใช้ตามบิดา หรือมารดาที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงและเรียนรู้ภาษามอญเป็นภาษาที่ 2 การเลือกใช้ภาษาเหล่านี้จึงเกิดจากการแต่งงานข้ามกลุ่มชาติพันธุ์ และจากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างก็เป็นผู้มีความสนใจต่อภาษาและวัฒนธรรมมอญพร้อมทั้งประกอบอาชีพด้านการบริการนักท่องเที่ยว จึงสนใจเรียนรู้ในหลาย ๆ ภาษาอีกด้วย

1.3 ภาษาที่พูดได้คล่องที่สุด

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความคล่องในการพูดภาษาต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่าง โดยการให้พวกเขาประเมินตนเองว่าพูดภาษาใดที่กำหนดไว้ในแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ ภาษามอญ ภาษากะเหรี่ยง ภาษาไทย ภาษาอื่น ๆ ได้อย่างไม่ติดขัดมากที่สุด โดยให้เลือกได้เพียงแค่ 1 ภาษาเท่านั้น ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พูดภาษามอญได้คล่องที่สุดร้อยละ 61.33 ในขณะที่รองลงมาพูดภาษาไทยได้คล่องที่สุด ร้อยละ 32.66 ซึ่งจากการสุ่มสอบถามกลุ่มตัวอย่างสรุปได้ว่า สาเหตุที่พูดภาษามอญได้คล่องที่สุดเพราะใช้สื่อสารกันในครอบครัว และคนในชุมชนที่เป็นชาวมอญด้วยกัน ไม่รู้สึกละอายเวลาพูด สำหรับการพูดภาษาไทยที่คล่องกว่าภาษามอญนั้นเนื่องจากเป็นครอบครัวข้าราชการ หรือไปเรียนที่โรงเรียนประจำ หรือโรงเรียนในตัวจังหวัด เดิมอยู่ต่างถิ่น และเคยย้ายไปอยู่พื้นที่ที่ไม่มีคนมอญอาศัยเป็นระยะเวลาอันนานทำให้สื่อสารภาษาไทยได้คล่องกว่า และครอบครัวพยายามส่งเสริมให้เรียนภาษาไทยเพื่อให้พูดให้ชัดเพราะนับว่าเป็นภาษาที่มีศักดิ์ศรีเหนือกว่า

จากข้อมูลทั้งหมดดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าชาวมอญ ในตำบลหนองลูนั้นยังคงใช้ภาษามอญ ในสื่อสารในชีวิตประจำวัน แต่ในขณะเดียวกันพวกเขาก็มีการปรับตัวที่จะเรียนรู้ภาษาอื่น ๆ ด้วย เช่น ภาษา กะเหรี่ยง ซึ่งเป็นภาษาที่คนส่วนใหญ่ใช้ในพื้นที่นี้เป็นที่น่าสังเกตว่าในการปรับตัวที่จะเรียนรู้ภาษาอื่นของชาวมอญ ตำบลหนองลูนั้นมีปัจจัยทางสังคมอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาก็คือ อายุซึ่งเป็นมิติหนึ่งทางสังคมที่เปรียบเสมือนเครื่องบ่งบอกว่าภาษามีการเปลี่ยนแปลง ดังจะสังเกตได้จากผู้ที่มีวัยต่างกัน จะมีรูปแบบการใช้ภาษาไม่เหมือนกัน ทั้งการเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน รวมทั้งรูปประโยค ทั้งนี้เพราะแต่ละกลุ่มอายุจะมีค่านิยมต่อรูปแบบการใช้ภาษาต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำปัจจัยอายุ ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่มมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย เพื่อให้ผลการวิจัยมีความชัดเจนขึ้น

โดยส่วนใหญ่แล้ว กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มอายุสามารถพูดได้ 3 ภาษา คือ ภาษามอญ ภาษาไทย และภาษากะเหรี่ยง และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายกลุ่มอายุพบมีการใช้ภาษาอื่นคือ ภาษาอังกฤษร่วมด้วยในกลุ่มที่เป็นวัยผู้ใหญ่ตอนต้น อายุ 35 – 45 ปี เป็นกลุ่มที่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้มากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มอายุนี้อยู่ในวัยทำงาน และมีการศึกษาที่จบปริญญาตรีในปริมาณที่มาก อีกทั้งขณะที่ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลนั้นเป็นช่วงที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเป็นจำนวนมาก จึงได้พบกลุ่มตัวอย่างที่ทำงานด้านบริการนักท่องเที่ยวที่สามารถพูดและสื่อสารภาษาอังกฤษได้ นอกจากนี้เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มอายุน้อยคืออายุ 15 - 25 ปี มีการใช้ 2 ภาษามากกว่ากลุ่มอื่น ๆ คือมีการใช้ภาษาไทยมากขึ้น แสดงให้เห็นว่าภาษาไทยเข้ามามีบทบาทสำคัญในการสื่อสารมากยิ่งขึ้น และเกิดจากเรียนที่ชาวมอญส่วนหนึ่งส่งบุตรหลานให้เรียนในโรงเรียนประจำห่างจากบ้าน ทำให้ไม่ค่อยได้ใช้ภาษามอญกับครอบครัว สำหรับกลุ่มอายุ 55 – 65 ปีนั้นพบว่าใช้ภาษามอญมากกว่าภาษาอื่น ๆ

จากการสุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างพบว่า ครอบครัวที่พ่อแม่รับราชการมักสื่อสารกับลูกด้วยภาษาไทยมากกว่าภาษามอญ และเมื่อพิจารณาพบว่ากลุ่มผู้สูงอายุจำนวน 100 คน สามารถพูดได้ 3 ภาษาคือ ภาษามอญ ภาษากะเหรี่ยง และภาษาไทย มากที่สุด แสดงให้เห็นว่ากลุ่มนี้อาศัยอยู่บริเวณตำบลหนองลูมาเป็นเวลานาน และสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ โดยเฉพาะสามารถพูดภาษากะเหรี่ยงเพราะบริเวณตำบลหนองลูนั้นมีประชากรชาวกะเหรี่ยงอาศัยอยู่มากที่สุด

ผลการวิจัยนั้นแสดงให้เห็นว่า “โดยส่วนใหญ่แล้วชาวมอญในทุกกลุ่มอายุสามารถพูดได้มากกว่า 1 ภาษา ” เพราะชาวมอญส่วนใหญ่ ไม่วาจะเป็น คนในกลุ่มอายุใดก็ตามล้วนมีความสามารถในการพูดภาษาเพื่อการสื่อสารได้ไม่จำกัดเฉพาะภาษาของตนเองเท่านั้น แต่พวกเขายังมีการยอมรับที่จะเรียนรู้ภาษาอื่น ๆ เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ ที่ไม่ได้พูดภาษามอญอีกด้วย

ชาวมอญเกือบทั้งหมดในทุกกลุ่มอายุพูดภาษามอญเป็นภาษาแรก รองลงมาคือ ภาษาไทย และ ภาษากะเหรี่ยง เป็นที่น่าสังเกตว่าจำนวนของผู้ที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาแรกนั้นมีจำนวนมากกว่าภาษากะเหรี่ยง ทั้งที่ภาษากะเหรี่ยงนั้นเป็นภาษาที่คนส่วนใหญ่ในพื้นที่ตำบลหนองลูใช้ในการสื่อสารกัน

เมื่อพิจารณารายกลุ่มอายุพบว่ากลุ่มผู้สูงอายุ (55-65 ปีขึ้นไป) เป็นกลุ่มที่มีจำนวนของผู้ที่พูดภาษามอญเป็นภาษาแรกสูงกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ (100 คน คิดเป็นร้อยละ 100) และไม่ปรากฏจำนวนผู้ที่พูดภาษา กะเหรี่ยง ภาษาไทย และภาษาอื่นๆ เลย ในขณะที่กลุ่มวัยรุ่น (15-25 ปี) เป็นกลุ่มที่มีจำนวนของผู้ที่พูดภาษามอญเป็นภาษาแรกน้อยกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ (55 คน คิดเป็นร้อยละ 55) แต่ในขณะเดียวกันกลุ่มวัยรุ่นก็เป็นกลุ่มที่มี

จำนวนของผู้ที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาแรกมากกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ (45 คนร้อยละ 45) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ จึงมีผลทำให้พ่อแม่ชาวอมญบางส่วนพูดภาษาไทยเป็นภาษาแรกกับลูกเมื่อยังเป็นเด็ก ซึ่งจากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วครอบครัวที่พ่อแม่รับราชการและครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เป็นคนถิ่นอื่นที่ไม่ได้ใช้ภาษามอญในการสื่อสารในชีวิตประจำวันมักจะฝึกให้ลูกพูดภาษาไทยเป็นภาษาแรกเพื่อที่จะได้สื่อสารกับบุคคลในครอบครัวที่ไม่ใช่ชาวอมญ และเป็นที่น่าสังเกตว่าไม่ปรากฏจำนวนของผู้ที่พูดภาษากะเหรี่ยงเป็นภาษาแรกในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ตอนต้นเลย

ชาวอมญเกือบทั้งหมดใน 3 กลุ่ม อายุคือ กลุ่มวัยรุ่น (15-25 ปี) กลุ่มวัยผู้ใหญ่ตอนต้น (35-45ปี) และกลุ่มวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย (55-65 ปีขึ้นไป) พูดภาษามอญได้คล่องที่สุดทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพวกเขายังคงใช้ภาษามอญในการสื่อสารในชีวิตประจำวันและเป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มวัยรุ่นเป็นกลุ่มที่มีผู้ที่พูดภาษาไทยได้คล่องเป็นจำนวนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระบบการศึกษาในโรงเรียนที่มุ่งเน้นให้ใช้ภาษาไทยในการเรียนการสอนและอิทธิพลของสื่อต่างๆ ด้วย เช่น เสียงตามสาย วิทยุ โทรทัศน์ โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

สรุปได้ว่าชาวอมญส่วนใหญ่ในทุกกลุ่มอายุพูดภาษามอญได้คล่องที่สุดเพราะผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าถึงแม้ว่าจะมีชาวอมญบางส่วนที่ประเมินตนเองว่าสามารถพูดภาษาไทยได้คล่อง แต่ชาวอมญส่วนใหญ่ไม่เข้าใจในภาษามอญก็ตาม ก็ยังคงพูดภาษามอญซึ่งเป็นภาษาของตนเองได้คล่องกว่าภาษาอื่นๆ และนิยมสื่อสารกับคนในครอบครัวเป็นภาษามอญในขณะที่อยู่บ้านตลอดเวลา

1.4 ความสามารถทางด้านภาษา

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความสามารถของชาวอมญในเรื่องของการพูดและการเข้าใจภาษาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของพวกเขา ไม่ว่าจะเป็นภาษามอญ ภาษากะเหรี่ยงและภาษาไทย โดยการสอบถามกลุ่มตัวอย่างแล้วให้พวกเขาประเมินตนเองว่าเข้าใจและพูดภาษาต่างๆว่าอยู่ในระดับใด ซึ่งคำตอบมี 5 ระดับ คือ ดีมาก (Very good) ดี (Good) ปานกลาง (Fair) น้อย (Poor) และ ไม่ได้เลย (Not at all) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ อัตราส่วนร้อยละ (Percentage) ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังตาราง ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงความสามารถทางภาษา

ความสามารถทางภาษา	จำนวนคน (ร้อยละ)					รวม
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้	
1.เข้าใจภาษามอญ	85	15	-	-	-	100
2.พูดภาษามอญ	76	24	-	-	-	100
3.เข้าใจภาษากะเหรี่ยง	57	13	11	10	9	100
4.พูดภาษากะเหรี่ยง	31	21	12	11	25	100
5.เข้าใจภาษาไทย	100	-	-	-	-	100
6.พูดภาษาไทย	55	45	-	-	-	100

ชาวมอญประเมินตนเองว่าสามารถเข้าใจและพูดภาษามอญได้ดีมาก เป็นจำนวนร้อยละ 85 และ 76 และสามารถเข้าใจภาษากะเหรี่ยงเป็นจำนวนมากถึงร้อยละ 57 แต่พูดได้เป็นจำนวนน้อยลงมากคือ ร้อยละ 31 สำหรับความเข้าใจภาษาไทยนั้นเป็นจำนวนร้อยละ 100 และพูดได้ระดับดีมากที่ร้อยละ 55 แสดงให้เห็นว่าชาวมอญทุกกลุ่มอายุยังให้ความสำคัญกับการใช้ภาษามอญอีกทั้งเรียนรู้ทั้งภาษาไทยและภาษากะเหรี่ยงได้ดีเพราะเป็นภาษาที่ชนกลุ่มใหญ่ใช้

1.4.1 ความสามารถเข้าใจและการพูดภาษามอญ

สาเหตุที่ชาวมอญสามารถพูดภาษามอญได้ดีมากนั้นอาจเนื่องมาจากภาษามอญเป็นภาษาแรก ของชาวมอญที่ใช้ในการสื่อสารกันภายในชุมชนชาวมอญ และชาวมอญส่วนใหญ่ก็ยังคงใช้ภาษามอญในชีวิตประจำวัน และการติดต่อสื่อสารด้านการค้าขาย การแต่งงานข้ามกลุ่มชาติพันธุ์ การยอมรับในวิถีชีวิต ประเพณีของการและการ และการผูกพันกันมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ดังนั้นจึงทำให้ชาวมอญส่วนใหญ่สามารถ เข้าใจและพูดภาษามอญได้ดีมาก

1.4.1.1 ความเข้าใจภาษามอญ

จากการตอบแบบสอบถามเรื่องความเข้าใจภาษามอญ มีผลเฉลี่ยทั้ง 3 กลุ่มอายุดังตารางต่อไป

ตารางที่ 2 ตารางแสดงระดับความเข้าใจภาษามอญ

กลุ่มตัวอย่าง	ระดับความเข้าใจภาษามอญ					รวม
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้	
1 (15-25ปี)	65	35	-	-	-	100
2 (35-45ปี)	85	15	-	-	-	100
3 (55-65 ปี)	100	-	-	-	-	100

ชาวมอญประเมินตนเองว่าสามารถเข้าใจและพูดภาษามอญได้ดีมากคือ กลุ่มผู้ใหญ่ตอนปลายประเมินตนเองร้อยละ 100 วัยผู้ใหญ่ ประเมินตนเอง ร้อยละ 85 และวัยรุ่นประเมินตนเองที่ร้อยละ 65

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากมีความสามารถในการเข้าใจภาษามอญได้ดีกวากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อย เพราะจากผลการวิจัยพบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มอายุมีความเข้าใจภาษามอญซึ่งเป็นภาษาของตนอยู่ในระดับดีมาก และเมื่อแยกพิจารณารายกลุ่มอายุพบว่ากลุ่มผู้สูงอายุเป็นกลุ่มที่มีทั้งจำนวนและค่าเฉลี่ยร้อยละของผู้ที่เข้าใจภาษาผู้ไทยได้ในระดับดีมาก และสูงกว่าทุกกลุ่มอายุ คิดเป็นร้อยละ 100 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มผู้สูงอายุเป็นกลุ่มคนที่มีกิจกรรมในหมู่บ้านเป็นส่วนใหญ่จึงทำให้ไม่ค่อยมีโอกาออกไปพบปะกับบุคคลภายนอกกลุ่มมากนัก และส่วนใหญ่ก็มีอาชีพเกษตรกรรม คำขายอยู่ภายในบริเวณชุมชน ภาษาที่ใช้สื่อสารกันก็เป็นภาษามอญ ดังนั้นจึงทำให้ความสามารถในการเข้าใจภาษามอญดีกวากลุ่มตัวอย่างอื่นๆ

1.4.1.2 การพูดภาษามอญ

จากการตอบแบบสอบถามเรื่องการพูดภาษามอญ มีผลเฉลี่ยทั้ง 3 กลุ่มอายุ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ตารางแสดงระดับการพูดภาษามอญ

กลุ่มตัวอย่าง	ระดับการพูดภาษามอญ					รวม
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้	
1 (15-25ปี)	65	35	-	-	-	100
2 (35-45ปี)	85	15	-	-	-	100
3 (55-65 ปี)	100	-	-	-	-	100

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากมีความสามารถในการพูดภาษามอญได้ดีกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อยเพราะเมื่อพิจารณาจากข้อมูลดังกล่าวนี้พบว่าถึงแม้ว่าโดยเฉลี่ยแล้วกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มอายุสามารถพูดมอญได้ดีมาก แต่เมื่อแยกพิจารณารายกลุ่มอายุพบว่า กลุ่มผู้ใหญ่ตอนปลายเป็นกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยของการพูดภาษามอญสูงกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ คือ ร้อยละ 100 กลุ่มผู้ใหญ่ตอนต้นคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 85 กลุ่มวัยรุ่นเป็นกลุ่มที่พบค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 65 สำหรับกลุ่มผู้ใหญ่ตอนต้นเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการอพยพย้ายถิ่นฐานเพื่อการศึกษาและการทำงานมากกว่ากลุ่มอื่นๆ จึงทำให้มีโอกาสได้พบปะติดต่อกับสื่อสารกับกลุ่มคนกลุ่มอื่นๆที่ไม่จำกัดเฉพาะชาวมอญเท่านั้น

ในสวนของจำนวนผู้ที่พูดภาษามอญพบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วมอญทุกกลุ่มอายุสามารถพูดภาษามอญได้ในระดับดีมากและเมื่อพิจารณารายกลุ่มอายุแล้วพบว่ากลุ่มผู้สูงอายุเป็นกลุ่มที่มีจำนวนผู้ที่ประเมินว่าพูดภาษามอญได้ดีมากสูงกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ ในขณะที่กลุ่มวัยรุ่น (15 - 25 ปี) นั้นมีจำนวนผู้ที่พูดภาษามอญได้ในระดับดีมากเป็นจำนวนน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่นๆ

1.4.2 ความสามารถเข้าใจและการพูดภาษากะเหรี่ยง

1.4.2.1 ความเข้าใจภาษากะเหรี่ยง

จากการตอบแบบสอบถามเรื่องความเข้าใจภาษากะเหรี่ยง มีผลเฉลี่ยทั้ง 3 กลุ่มอายุตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ตารางแสดงระดับความเข้าใจภาษากะเหรี่ยง

กลุ่มตัวอย่าง	ระดับความเข้าใจภาษากะเหรี่ยง					รวม
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้	
1 (15-25ปี)	35	10	10	10	35	100
2 (35-45ปี)	55	25	10	10	-	100
3 (55-65 ปี)	75	15	10	-	-	100

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อยจะมีความสามารถในการเข้าใจภาษากะเหรี่ยงได้น้อยกว่ากลุ่มคนที่อายุมาก เพราะเมื่อพิจารณาจากระดับของคะแนนเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มอายุแล้วพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ 3 หรือกลุ่มวัยผู้ใหญ่ตอนปลายเป็นกลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการเข้าใจภาษากะเหรี่ยงสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ คือ ร้อยละ 75 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากกลุ่มคนวัยนี้ส่วนใหญ่มีการพบปะกับคนกะเหรี่ยงในหมู่บ้านอื่น ๆ บ่อยครั้ง จึงทำให้เข้าใจภาษากะเหรี่ยงได้ดีกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่นๆ แต่บางคนก็จะฟังเข้าใจ บางคนก็พูดสื่อสารได้ ในขณะที่กลุ่มวัยรุ่น (15-25 ปี) ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีอายุน้อยเป็นกลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยในการเข้าใจภาษากะเหรี่ยงได้ต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่นๆ คือ ร้อยละ 35 เป็นเพราะกลุ่มวัยรุ่นจะสนใจในการเรียนรู้ภาษาไทยมากกว่า และมีความคิดว่าคนกะเหรี่ยงเองก็สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ดีมาก จึงไม่เห็นความจำเป็นในการเรียนรู้ภาษากะเหรี่ยง

1.4.2.2 การพูดภาษากะเหรี่ยง

จากการตอบแบบสอบถามเรื่องการพูดภาษากะเหรี่ยง มีผลเฉลี่ยทั้ง 3 กลุ่มอายุตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ตารางแสดงระดับการพูดภาษากะเหรี่ยง

กลุ่มตัวอย่าง	ระดับการพูดภาษากะเหรี่ยง					รวม
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้	
1 (15-25ปี)	25	35	20	10	10	100
2 (35-45ปี)	45	35	8	8	4	100
3 (55-65 ปี)	56	31	9	2	2	100

จากตารางสามารถสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อยสามารถพูดภาษากะเหรี่ยงระดับดีมากได้น้อยกว่ากลุ่มคนที่มีอายุมากคือใช้เพียงร้อยละ 25 สำหรับคนอายุมากคือ วัยผู้ใหญ่ตอนต้นใช้ภาษากะเหรี่ยงร้อยละ 45 และผู้ใหญ่ตอนปลาย ร้อยละ 56 สำหรับวัยผู้ใหญ่ตอนต้นและปลายที่ใช้ภาษากะเหรี่ยงนั้นเกิดจากการแต่งงานกับกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยง การพบปะ การอาศัยอยู่บริเวณที่มีชุมชนกะเหรี่ยงตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงเป็นเวลานาน และเมื่ออายุน้อยลงก็พบว่ามีการพูดน้อยลงเพราะเด็กวัยรุ่นสนใจใช้ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาราชการมากกว่า

1.4.3 ความสามารถเข้าใจและการพูดภาษาไทย

1.4.3.1 ความสามารถเข้าใจภาษาไทย

จากการตอบแบบสอบถามเรื่องความสามารถเข้าใจภาษาไทย มีผลเฉลี่ยทั้ง 3 กลุ่มอายุตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ตารางแสดงระดับความเข้าใจภาษาไทย

กลุ่มตัวอย่าง	ระดับความเข้าใจภาษาไทย					รวม
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้	
1 (15-25ปี)	100	-	-	-	-	100
2 (35-45ปี)	100	-	-	-	-	100
3 (55-65 ปี)	85	15	-	-	-	100

จากตาราง กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อยจะมีความสามารถในการเข้าใจภาษาไทยได้ดีกว่ากลุ่มคนที่มีอายุมาก เพราะเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยโดยรวมของความสามารถในการเข้าใจภาษาไทยแล้วพบว่าชาวอมุสามารถเข้าใจภาษาไทยได้ในระดับที่ดีมาก คือร้อยละ 100 และเมื่อแยกพิจารณารายกลุ่มอายุพบว่ากลุ่มผู้สูงอายุ เป็นกลุ่มตัวอย่างเดียวที่มีค่าเฉลี่ยในการเข้าใจภาษาไทยอยู่ในระดับน้อยกว่าร้อยละ 100 คือ ร้อยละ 85 ส่วนกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ นั้นมีค่าเฉลี่ยในเรื่องนี้อยู่ที่ร้อยละ 100 เนื่องมาจากคนกลุ่มนี้มีโอกาสในการได้พบปะกับติดต่อกับกลุ่มคนที่ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่นๆ นอกจากนี้อาจเป็นเพราะการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ ที่ใช้ภาษาไทยของคนกลุ่มนี้ไม่ค่อยมีมากเท่าที่ควร ส่วนใหญ่จะอยู่บ้านเลี้ยงหลาน ทำการเกษตร งานฝีมือ ทอผ้า หรือค้าขายเล็ก ๆ น้อย จึงมีโอกาสดูสื่อหรือสื่อสารกับคนชาติพันธุ์อื่น ๆ ได้ไม่มากนัก ต่างกับวัยกลางคน และวัยรุ่นที่เรียนหนังสือ หรืออาศัยอยู่ต่างถิ่น การทำงานร่วมกับคนไทย และการติดต่อค้าขายประเภทขายสินค้าที่ระลึกของชุมชนก็จะเจอกับกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ ได้หลากหลาย และจะสนทนาโดยใช้ภาษาไทยเป็นภาษากลาง

1.4.3.2 ความสามารถพูดภาษาไทย

จากการตอบแบบสอบถามเรื่องความสามารถพูดภาษาไทย มีผลเฉลี่ยทั้ง 3 กลุ่มอายุตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ตารางแสดงระดับการพูดภาษาไทย

กลุ่มตัวอย่าง	ระดับการพูดภาษาไทย					รวม
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้	
1 (15-25 ปี)	75	25	-	-	-	100
2 (35-45ปี)	80	10	10	-	-	100
3 (55-65ปี)	56	31	13	-	-	100

จากตารางสามารถสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อยจะมีความสามารถในการพูดภาษาไทยได้ดีกว่ากลุ่มคนที่มีอายุมาก เพราะเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของความสามารถในการพูดภาษาไทยพบว่าชาวมอญทุกกลุ่มอายุสามารถพูดภาษาไทยได้ในระดับดีมาก คือ กลุ่มอายุน้อยร้อยละ 75 ผู้ใหญ่ตอนต้นร้อยละ 80 และผู้ใหญ่ตอนปลายร้อยละ 56 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ 3 หรือกลุ่มผู้ใหญ่ตอนปลายเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าเฉลี่ยของความสามารถในการพูดภาษาไทยอยู่ในระดับที่น้อยที่สุด

เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยในแต่ละกลุ่มอายุแล้วพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ 2 หรือกลุ่มวัยผู้ใหญ่ตอนต้นมีค่าเฉลี่ยของความสามารถในการพูดภาษาไทยสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ซึ่งจากข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างในแบบสอบถาม แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่งนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการย้ายถิ่นฐานเพื่อไปศึกษาต่อและทำงานในพื้นที่อำเภอเมืองมากกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่นๆ นอกจากนั้นวัยนี้จะเป็นวัยที่ทำงานด้านการค้าขายสินค้าประเภทของที่ระลึกบริเวณสะพานมอญ และบริเวณวัดวังแก้วเวภาราม (วัดหลวงพ่อดุตตะมะ) จึงทำให้เกิดการติดต่อสื่อสารด้วยภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาประจำชาติมากกว่าภาษามอญ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ 3 หรือกลุ่มผู้สูงอายุมีค่าเฉลี่ยของความสามารถในการพูดภาษาไทยต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ซึ่งจากการตรวจสอบข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างในแบบสอบถามพบว่ากลุ่มตัวอย่งนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ค่อยมีการอพยพย้ายถิ่นฐานไปอยู่ที่อื่นมากนัก ส่วนใหญ่จะตั้งรกรากอยู่ที่เดิม และอพยพมาจากพม่าบางส่วน

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับคลังความรู้ทางภาษา (Linguistic repertoire) ของชาวมอญดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้นสามารถบ่งชี้ได้ว่าชาวมอญทุกกลุ่มอายุยังคงใช้ภาษาของตนเองในการสื่อสารในชีวิตประจำวันกับกลุ่มชาติพันธุ์มอญเดียวกัน และชนกลุ่มนี้ก็ยิ่งเรียนรู้ที่จะใช้ภาษาอื่นๆ เช่น ภาษากะเหรี่ยงซึ่งเป็นภาษาที่คนส่วนใหญ่ในตำบลนี้ใช้สื่อสารกัน และภาษาไทยซึ่งมีบทบาทเป็นภาษาประจำชาติ นอกจากนี้ยังพบว่ามีชาวมอญบางส่วน

ปรับตัวที่จะเรียนรู้ภาษาอื่นๆ ตามท้องถิ่นที่ไปอาศัยอยู่รวมไปถึงภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลของโลกอีกด้วย ในส่วนของความสามารถทางภาษานั้นพบว่าชาวมอญส่วนใหญ่เข้าใจและพูดภาษามอญได้ดีมาก เข้าใจและพูดภาษากะเหรี่ยงได้ดี และเข้าใจและพูดภาษาไทยได้ดีมาก ซึ่งจากผลการศึกษานี้สามารถสรุปได้ว่าชาวมอญไม่เพียงแต่มีคลังความรู้ทางภาษาเฉพาะภาษาของตนเองเท่านั้น ชนกลุ่มนี้ยังคงมีการปรับตัวที่จะเรียนรู้ภาษาอื่นๆ เพื่อที่จะสื่อสารกับคนกลุ่มอื่นๆอีกด้วย

2 ทศคติทางภาษา

ทัศนคติทางภาษา (Language attitudes) หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อภาษาของตนเอง และต่อภาษาอื่นๆ ที่อยู่รอบๆตัวรวมไปถึงคุณค่าที่พวกเขาให้แก่ภาษาเหล่านั้นโดยการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติทางภาษาบางครั้งก็จะจำกัดอยู่แค่ทัศนคติต่อภาษาของตนเองเท่านั้น และบางครั้งก็จะขยายวงกว้างถึงทัศนคติต่อผู้พูดภาษานั้นๆ หรือ ภาษาที่เป็นภาษาถิ่นย่อยด้วย (Fasold,1984:148) อ่างใน (Worachin , 2009 : 9)

การศึกษาทัศนคติทางภาษา (Language attitudes) ในครั้งนี้มุ่งเน้นไปที่การสำรวจทัศนคติของชาวมอญที่มีต่อภาษาและต่อกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเอง โดยการให้กลุ่มตัวอย่างประเมินตนเองว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยมากน้อยเพียงใดกับข้อความที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามซึ่งคะแนนของคำตอบมีดังนี้ คือ เห็นด้วยมาก (Strongly agree) 5 คะแนน เห็นด้วย (Agree) 4 คะแนน ไม่แน่ใจ(Neutral) 3 คะแนน ไม่เห็นด้วย (Disagree) 2 คะแนน และ ไม่เห็นด้วยมาก (Strongly disagree) 1คะแนน ซึ่งเครื่องมือหลักที่ใช้ในการศึกษานี้คือแบบสอบถาม (Questionnaire) และการสังเกต(Observation) นอกจากนี้ยังมีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการในเรื่องรายละเอียดของคำตอบบางคำตอบที่มีความแตกต่างจากคำตอบส่วนใหญ่ ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาทัศนคติของชาวมอญที่มีต่อภาษาของตนเองโดยใช้คำอัตราส่วนร้อยละ ในการอธิบายผลการวิเคราะห์ข้อความเกี่ยวกับทัศนคติต่อภาษาในแต่ละข้อความ ผลปรากฏดังนี้ 1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (147 คน คิดเป็นร้อยละ 49) เห็นด้วยมากกว่า “คนหนุ่มสาวในหมู่บ้านของตนเองพูดภาษามอญได้คล่อง” ซึ่งอาจเป็นเพราะชาวมอญส่วนใหญ่ยังคงใช้ภาษามอญในการสื่อสารกันภายในหมู่บ้านและชาวมอญทั้งหมดในหมู่บ้านหนองลูก็ยังรักษา สืบทอดประเพณีของชาวมอญไว้อย่างเข้มแข็ง นอกจากนี้การที่ผู้ประกอบการรีสอร์ทได้พัฒนาการท่องเที่ยวโดยเน้นแนวศิลปและวัฒนธรรมของมอญทำให้ชาวมอญรู้สึกรักและภูมิใจในภาษามอญมากยิ่งขึ้น เช่น การถ่ายทอดการรำมอญให้แก่ลูกหลานชาวมอญ และใช้แสดงกันในงานบุญหรืองานรื่นเริงต่าง ๆ หรือ ศิลปะต่าง ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ทางศิลปกรรมของชนชาติมอญ ที่ปรากฏอยู่ที่วัดวังแก้วเวภาราม สร้างความภาคภูมิใจให้แก่ชาวมอญเป็นอันมาก

2. เมื่อพิจารณาข้อความที่กล่าวว่า “ชาวมอญควรที่จะพูดภาษามอญได้” พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (152 คน คิดเป็นร้อยละ 50.66) เห็นด้วยมากกับข้อความนี้ จากข้อความดังกล่าวนี้อาจตีความได้ว่าส่วนใหญ่ชาวมอญภูมิใจกับความเป็นชาวมอญของตนเองดังนั้นจึง ต้องการให้ชาวมอญพูดภาษามอญให้ได้ สะท้อนได้จากการที่ชาวมอญนิยมให้ลูกหลานไปเรียนภาษามอญช่วงปิดเทอมที่ศาลา ณ วัดวังแก้วเวภาราม นอกจากนั้นยังใช้ติดต่อสื่อสารกันภายในครอบครัว และนิยมสอนภาษามอญเป็นภาษาแรกให้กับบุตรหลานของตน และมีเพียงบางส่วน (3 คน คิดเป็นร้อยละ 1) เท่านั้นที่ไม่เห็นด้วยกับข้อความนี้ จากข้อมูลก็ปรากฏว่ามีกรณีประเมินว่าไม่

เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวนี้ อาจเป็นไปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ไม่เห็นด้วยที่ชาวมอญควรจะพูดภาษามอญได้เพียงภาษาเดียว แต่ควรมีการเรียนรู้ที่จะพูดภาษาอื่นๆ ด้วย โดยเฉพาะภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาราชการ และใช้พูดกันในโรงเรียนและสถานที่ราชการซึ่งคนมอญคิดว่าเป็นภาษาที่จะสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับตนเองมากกว่าภาษามอญ

3. กลุ่มตัวอย่างชาวมอญส่วนใหญ่ (75 คน คิดเป็นร้อยละ 25) เห็นด้วยมากกว่า“ชาวมอญควรพูดมอญกับลูก” ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างบางส่วน (11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.66) ไม่เห็นด้วยกับข้อความนี้ซึ่งจากการสอบถามเหตุผลจากกลุ่มตัวอย่างบางคนที่ไม่เห็นด้วยกับข้อความนี้พบว่าเนื่องมาจากอยากให้ลูกหลานรู้ทั้งภาษามอญและภาษาไทยเพราะถ้าฝากให้พูดแต่ภาษามอญอย่างเดียวต่อไปถ้าไปเรียนหรือทำงานก็จะสื่อสารกับคนอื่นไม่ได้ซึ่งจากขอมูลดังที่กล่าวมานี้ แสดงให้เห็น ว่าชาวมอญเริ่มที่จะรับเอาภาษาอื่น ๆ นอกเหนือจากภาษามอญโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาไทยมาใช้ในการสื่อสารกับบุตรหลานด้วยถึงแม้ว่าจะมีจำนวนไม่มากก็ตาม

4. เมื่อพิจารณาข้อความที่ว่า “ถ้าไม่มีภาษามอญก็จะมีวัฒนธรรมมอญ” นั้นพบว่ากลุ่มตัวอย่างชาวมอญส่วนใหญ่ (241 คน คิดเป็นร้อยละ 80.33) เห็นด้วยมากกับข้อความนี้ และมีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่แสดงความไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยมาก ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่แสดงความเห็นไปในทางที่ไม่เห็นด้วยนี้อาจมองว่า เรื่องภาษาและวัฒนธรรมไม่มีความเกี่ยวข้องกัน โดยบางส่วนตอบคำถามว่าไม่มีภาษามอญ หรือพูดมอญไม่ได้ก็ไม่ใช่เรื่องแปลก และศิลปะ และวัฒนธรรมก็ยังอยู่ ยังคงมีพิธีกรรม มีการรำ มีงานช่างที่เป็นแบบมอญ แต่ลูกหลานอาจไม่จำเป็นต้องสื่อสารภาษามอญได้ แต่ทั้งนี้แนวความคิดนี้ก็มีส่วนน้อยเท่านั้น ส่วนใหญ่แล้วยังคงคิดว่า ภาษาก็คือวัฒนธรรม หากยังอนุรักษ์ภาษาไว้ได้ วัฒนธรรมมอญก็จะยังไม่เลือนหายไปจากชุมชนแน่นอน

5. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (168 คน คิดเป็นร้อยละ 56) มีทัศนคติค่อนข้างไปในทางที่ไม่เห็นด้วยกับข้อความที่เกี่ยวข้องกับความทันสมัยและการเป็นที่รู้จักของภาษามอญที่ว่า “ภาษามอญเป็นภาษาที่ล้าสมัยและไม่มีใครรู้จัก” กล่าวง่าย ๆ ก็คือชาวมอญส่วนใหญ่คิดว่าภาษามอญเป็นภาษาที่ไม่ได้ล้าสมัยและเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย อีกทั้งยังเกิดความภาคภูมิใจที่ชาวต่างชาติและคนไทยก็ยังชื่นชอบภาษาและวัฒนธรรมมอญ เพราะมีคนไทยและต่างชาติ เข้ามาศึกษา และทำความเข้าใจกับภาษาและวัฒนธรรมมอญมากขึ้น มีการเผยแพร่ผ่านบทความ รายการโทรทัศน์หลายรายการ รวมทั้งเป็นการประชาสัมพันธ์ของจังหวัดกาญจนบุรีอีกด้วย

6. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (183 คน คิดเป็นร้อยละ 61) ไม่เห็นด้วยกับข้อความที่กล่าวว่า“ทานรู้สึกอายที่จะพูดภาษามอญ เมื่ออยู่ท่ามกลางคนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ชาวมอญ” กล่าวง่าย ๆ ก็คือ ชาวมอญส่วนใหญ่ไม่รู้สึกอายที่จะพูดภาษามอญเมื่ออยู่ท่ามกลางบุคคลอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ชาวมอญนั่นเอง มีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่เห็นด้วยว่ารู้สึกอายที่จะพูด ซึ่งจากการสอบถามผู้ที่ประเมินความรู้สึกอายนั้น พบว่าเนื่องจากเคยมีประสบการณ์ที่ไม่ดีในการพูดภาษามอญ เมื่ออยู่ท่ามกลางคนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ชาวมอญซึ่งก็คือการโดนดูถูกจากบุคคลเหล่านั้นว่าเป็นคนเชื้อชาติอื่นที่ไม่ใช่คนไทย นอกจากนี้ยังกลัวการโดนดูถูกว่าเป็นคนต่างด้าว ไร้นามสกุล และพูดจาไม่ชัด ถูกล้อเลียน จึงรู้สึกอาย ดังนั้นจึงไม่อยากจะพูดภาษาของตนเองถ้ามีคนกลุ่มอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ชาวมอญอยู่ด้วย

7. เมื่อพิจารณาข้อความที่ว่า “ถ้ามีคำภาษากะเหรี่ยงหรือภาษาไทยปนอยู่ในภาษามอญมาก แสดงว่าไม่ใช่ภาษามอญแท้ๆ” พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (101 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6) เห็นด้วยมากกับข้อความนี้ กล่าวคือชาวมอญส่วนใหญ่ยังไม่อยากให้ภาษามอญมีภาษากะเหรี่ยงหรือไทยปะปนอยู่ด้วย และไม่เห็นว่าที่ลูกหลานจะพูดภาษาไทย หรือ กะเหรี่ยงปนภาษามอญ แต่ก็ต้องยอมรับว่าในปัจจุบันนี้เริ่มมีการพูดสลับไปมาบ้างเพราะไม่เข้าใจกันทั้งหมดหากพูดมอญอย่างเดียว แต่ส่วนใหญ่จะเป็นภาษามอญปนกับภาษาไทยหรือบางครั้งพูดไทยเป็นหลักแต่มีคำศัพท์ภาษามอญเข้ามาปะปน

8. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (171 คน คิดเป็นร้อยละ 57) เห็นด้วยว่า “หากจะอนุรักษ์ภาษามอญไม่ให้อายุหายควรพูดภาษามอญเพียงภาษาเดียวกับคนในครอบครัว” กล่าวคือ คนกลุ่มนี้มีความรู้สึกว่าการพูดภาษามอญเพียงภาษาเดียวกับคนในครอบครัวนั้นเป็นการอนุรักษ์ภาษามอญไม่ให้อายุหายไป ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างบางส่วนที่มีทัศนคติค่อนข้างไปในทางลบต่อข้อความนี้ (ไม่เห็นด้วย 28 คน คิดเป็นร้อยละ 9.33) ไม่เห็นด้วยมาก 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3) อาจคิดว่าการที่จะอนุรักษ์ภาษามอญไม่ให้อายุหายนั้นชาวมอญไม่จำเป็นต้องพูดภาษามอญเพียงภาษาเดียวกับคนในครอบครัวเสมอไป อาจจะพูดภาษาไทยก็ได้แต่ต้องไม่ลืมวัฒนธรรมมอญ และลูกหลานมักสืบทอดและอนุรักษ์วัฒนธรรมผ่านพิธีกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชนอยู่แล้ว

9. ในส่วนของข้อความที่กล่าวถึงความเปราะบางของภาษามอญกับการใช้ภาษามอญที่กล่าวไว้ว่า “หากคนมอญพูดภาษามอญน้อยลง จะทำให้ความเปราะบางของภาษามอญลดลงด้วย” นั้นพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 175 คน (ร้อยละ 58.33) เห็นด้วยกับข้อความนี้ กล่าวคือ ส่วนใหญ่รู้สึกว่าการที่ภาษามอญจะพูดภาษามอญจะทำให้ความเปราะบางของภาษามอญลดลง เพราะชาวมอญอาจจะกลัวว่าตนหรือครอบครัวตนเองเป็นชาวมอญ เพราะทุกคนต่างมีสัญชาติไทย พูดภาษาไทย ทำงานกับคนไทย ก็อาจจะลืมภาษามอญและลืมความเป็นชาติพันธุ์มอญได้ ในขณะที่มีกลุ่มตัวอย่างบางส่วนที่มีทัศนคติค่อนข้างไปในทางลบกับข้อความนี้ คือ ไม่เห็นด้วย เพราะหลายคนตอนนี้ก็ไม่ได้สอนให้ลูกหรือหลานใช้ภาษามอญ แต่ลูกหลานทุกคนทราบประวัติหรือที่มาของตนดี ต่างก็ตระหนักกว่าเป็นคนมอญไม่ได้ทำให้ความเป็นมอญลดลง

10. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (110 คน ร้อยละ 36.66) ไม่เห็นด้วยว่า “ภาษามอญเป็นภาษาที่พูดยากควรหันมาพูดภาษากะเหรี่ยงหรือภาษาไทยดีกว่า” ซึ่งนั่นหมายความว่าชาวมอญส่วนใหญ่คิดว่าภาษาของตนเองนั้นไม่ยาก จึงไม่จำเป็นต้องพูดภาษาอื่นแทน

11. เมื่อพิจารณาข้อความที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนของภาษามอญแท้ๆ ที่กล่าวไว้ว่า “ภาษามอญแท้ๆ จะหมดไปในไม่ช้าแน่นอน” พบว่าชาวมอญส่วนใหญ่ (123 คน คิดเป็นร้อยละ 41) ไม่เห็นด้วยกับข้อความนี้ กล่าวคือ โดยส่วนใหญ่แล้วชาวมอญยังคงเชื่อมั่นว่าภาษามอญแท้ๆ จะยังไม่หมดไปในอนาคตอันไกลนี้แน่นอน อย่างไรก็ตามยังมีผู้ประเมินว่าเห็นด้วยและเห็นด้วยมากกับข้อความดังกล่าวนี้ด้วย (เห็นด้วย 45 คน คิดเป็นร้อยละ 15 เห็นด้วยมาก 37 คน คิดเป็นร้อยละ 12.33) ซึ่งนั่นหมายความว่าชาวมอญกลุ่มนี้มองว่าภาษามอญแท้ๆ นั้นจะค่อยๆ เลือนหายไปในอนาคตอันไกลนี้แน่นอน

12. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (152 คน คิดเป็นร้อยละ 50.66) มีทัศนคติค่อนข้างไปในทางที่เห็นด้วยว่า “ถ้าลูกหลานไม่ยอมพูดภาษามอญท่านจะรู้สึกเสียใจ” กล่าวคือ ชาวมอญส่วนใหญ่มีความรู้สึกเสียใจเมื่อลูกหลานไม่ยอมพูดภาษามอญนั่นเอง ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าชาวมอญนั้นมีความภาคภูมิใจในภาษาของตนเองจึง

อยากให้อีกหลายคนชาวไทยทุกคนพูดภาษามอญ อีกทั้งผู้นำชุมชนก็มีความคิดที่จะให้มีการเรียนการสอนและการสนทนาภาษามอญในโรงเรียนโดยนิยมให้ลูกหลานสนทนาภาษามอญเป็นภาษาแรก

13. ในส่วนของข้อความที่กล่าวถึงประโยชน์ของการพูดภาษามอญที่ว่า “การพูดภาษามอญมีส่วนช่วยให้ท่านได้ทำงานที่ดี” นั้นพบว่าชาวมอญส่วนใหญ่ (173 คน คิดเป็นร้อยละ 57.66) ไม่คิดว่าภาษามอญมีส่วนช่วยให้ชาวมอญมีงานที่ดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาชีพหลายๆ อาชีพต้องใช้ภาษาไทยในการสื่อสารจึงจะสามารถทำได้งานเหล่านั้น และงานที่ดีตามความคิดของกลุ่มตัวอย่างนั้นก็คือนงานในสถานที่ราชการต่าง ๆ ซึ่งล้วนแล้วต้องพูดภาษาได้ชัดเจน และต้องเรียนหนังสือในระดับมหาวิทยาลัย ดังนั้นการพูดภาษาไทยได้ชัดเจนจึงน่าจะมีส่วนช่วยให้ได้งานที่ดีมากกว่าการพูดภาษามอญ อย่างไรก็ตาม ชาวมอญก็ไม่ได้คิดว่าจะไม่พูดภาษามอญ เพียงแต่ภาษามอญอาจจะไม่มีส่วนให้ได้งานที่มีเงินเดือนที่ดี ไม่เหมือนภาษาไทย แต่ทั้งนี้ก็ได้อาชีพเสริมด้านการใช้ภาษาเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้กับชุมชน ปัจจุบันนี้คนมอญคนใดสนทนาทั้งภาษาไทยได้และภาษามอญได้ก็จะได้งานตามโรงแรม หรือเป็นตัวแทนนำเที่ยวให้กับบริษัททัวร์เพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับสถานที่ท่องเที่ยว โดยเฉพาะย่านบ้านวังกะ ซึ่งเป็นแหล่งชุมชนมอญโดยเฉพาะ

14. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (130 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33) ไม่เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า “ท่านต้องการให้ครูในโรงเรียนใช้ภาษามอญในการเรียนการสอนเด็กชาวมอญ” กล่าวคือชาวมอญส่วนใหญ่ ไม่อยากให้ครูในโรงเรียนสอนเด็กด้วยภาษามอญ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคนกลุ่มนี้น่าจะมีความรู้สึกว่าการเรียนการสอนเด็กชาวมอญโดยการใ้ภาษามอญนั้นจะทำให้ เด็กชาวมอญไม่สามารถที่จะอ่านเขียน และพูดภาษาไทยได้ ซึ่งจะเป้น ข้อยเสียเปรียบอย่างมากในการที่จะเรียนต่อไปในชั้นสูงและในการที่จะไปทำงานในท้องถิ่นอื่น แต่ทั้งนี้ก็มีโครงการทางด้านภาษาไทย ที่เน้นในเรื่องอ่านออกเขียนได้โดยใช้ภาษาถิ่นมาทำการวิจัยและสอนเด็กในโรงเรียน ก็พบว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ดี นักเรียนสนใจ และสามารถอ่านออกเขียนได้ในรายวิชาภาษาไทยเช่นกัน

15. เมื่อพิจารณาข้อความที่เกี่ยวข้องกับตัวอักษรของภาษามอญพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (121 คน คิดเป็นร้อยละ 40.33) เห็นด้วยว่าภาษามอญควรอนุรักษ์อักษรมอญเพราะจะช่วยให้สามารถบันทึกเรื่องราวต่างๆของชาวมอญได้ดีกว่าภาษาไทย อีกทั้งยังมีความภูมิใจมากขึ้นอีกด้วยเพราะกลุ่มตัวอย่างหลายคนสามารถสื่อสารได้ดีแต่อ่านไม่ได้และไม่รู้จักอักษรมอญ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อยก็สามารถสื่อสารกับคนในครอบครัวได้แต่ไม่เคยเรียนอักษรมอญ

ผลการศึกษาในบทนี้แสดงให้เห็นว่าชาวมอญทุกกลุ่มอายุส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อภาษาและกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเองในเชิงบวก ซึ่งผลจากการที่มีทัศนคติทางภาษาที่ดีดังกล่าวนี้จะช่วยให้ชาวมอญเกิดความภาคภูมิใจในภาษาและวัฒนธรรมของตนเอง อีกทั้งยังก่อให้เกิดความสามัคคีในชุมชนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในปัจจุบันนี้ ชาวมอญเกิดความภาคภูมิใจในวิถีชีวิต ประเพณีของตน เกิดการอนุรักษ์ภาษามอญโดยมีการเรียนการสอนที่วัดวังแก้วเวภาราม ซึ่งนับว่าเป็นสถานที่ที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวมอญ เด็กๆ ชาวมอญจะได้เรียนภาษามอญในช่วงปิดเทอม และจากการที่บริเวณหมู่บ้านเป็นแหล่งท่องเที่ยวและมีโรงแรมหรือรีสอร์ทเข้ามาเปิดบริเวณใกล้ ๆ มากมาย ทำให้นักท่องเที่ยวนิยมศึกษาวิถีชีวิตชาวมอญมากยิ่งขึ้น เหตุนี้จึงเกิดอาชีพให้กับชาวมอญและยิ่งสร้างความภาคภูมิใจในภาษาและวัฒนธรรมของตนเองมากยิ่งขึ้น ในอนาคตจึงเป็นสิ่งที่คาดเดาว่าภาษาและ

วิถีชีวิตของมอญจะยังคงไม่สูญหายและยังคงสืบทอดได้อย่างเข้มแข็งถึงแม้จะแวดล้อมไปด้วยภาษาไทยและภาษา
กะเหรี่ยงก็ตาม

สรุปและอภิปรายผล

ชาวมอญที่ตำบล หนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรีในปัจจุบันส่วนใหญ่มีคลังความรู้ทาง
ภาษามอญและมีทัศนคติที่ดีต่อภาษามอญ แต่ทุกกลุ่มก็ยอมรับที่นำภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ เข้ามาใช้
โดยเฉพาะภาษาไทยเพราะเป็นภาษาประจำชาติ และชาวมอญทุกกลุ่มอายุคิดว่า ภาษาไทย จะทำให้ชาวมอญ
เกิดการพัฒนา ทั้งในด้านการศึกษาและอาชีพ ทั้งนี้ก็มีการติดต่อสื่อสารกับชนชาติพันธุ์ไทยและกะเหรี่ยงมาเป็น
ระยะเวลายาวนาน มีการผสมกลมกลืนกันระหว่างวัฒนธรรม และการแต่งงานข้ามกลุ่มชาติพันธุ์ ทำให้เกิดการ
ยอมรับในภาษา ประเพณี และวิถีชีวิต เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ในอนาคต คาดว่าชาวมอญในรุ่นอายุน้อยจะใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารมากยิ่งขึ้นเนื่องจากคิดว่า
ภาษาไทย เป็นภาษาที่มีความสำคัญและสามารถติดต่อสื่อสารได้กับทุกคนเพราะชุมชนที่อยู่นี้แวดล้อมไปด้วยชาติ
พันธุ์ที่หลากหลาย แต่อย่างไรก็ตามชาวมอญ ยังคงมีการอนุรักษ์การใช้ภาษามอญ มีการเรียนการสอนภาษา
มอญในชุมชน สนับสนุนให้ลูกหลานชาวมอญอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมมอญ ส่งเสริมให้พูดภาษามอญ
ภายในครอบครัว มีการจัดงานประจำปี และมีวัดวังแก้วเวการามเป็นสถานที่พึ่งทางจิตใจของคนมอญทั้งชุมชน

นอกจากนี้การที่จังหวัดกาญจนบุรีจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขึ้น ทำให้ชาวมอญมีรายได้ มีอาชีพ
เกิดสินค้าที่เป็นศิลปวัฒนธรรมมอญมากมาย ชาวมอญมีความเป็นอยู่ดีขึ้น สิ่งนี้ก็จะทำให้เกิดความเข้มแข็ง
โดยเฉพาะด้านภาษาและวัฒนธรรมและจะยังคงมีการสืบทอดไปสู่ลูกหลานต่อไป

References

- Angsuviriya, C.(2016). “phāsā kap sangkhom” [Language and society], Bangkok: Odeon Store.
- Burusphat, S.(2017). “phāsāsāt choēng prawat”[Historical Linguistics], Nakornpathom: Mahidol University.
- Chamnian, M.,& Chamnian, K. (2019). “phāplak læ kānsūsān ‘attalak khwāmpen Thai thāmklāng phahu watthanatham nai rat pīnang prathēt sahaphantharat Mālēsīa” [The communication of image and Thai identity in multi-cultural society of Penang, Malaysia]. Veridian E-Journal,Silpakorn University 12,1 (January – February) : 228-240.
- Hoffman, Charlottle. (1991). “An introduction to bilingualism”. London: Longman.
- Labov, William. (1972) “Sociolinguistic patterns”. Philadelphia: Univ. of Pennsylvania.
- Khamhiran.S.(2006). “Phāsāsātchoēngsangkhom” [Sociolinguistics],Nakornpathom:Mahidol University.
- Liamprawat, S. (2017). “Phāēnthīphāsāsātchangwatsuphanburi” [Linguistic Maps of Suphanburi Province]. Veridian E-Journal,Silpakorn University 37,1 (January – April) : 278 – 301.
- Prasithrathsint, A.(2007). “phāsāsāt sangkhom” [Sociolinguistics], Bangkok: Chulalongkorn University.
- Tuleh, P. (2018). “pāchāi thī songsoēm læ phatthanā khwāmkhēmkhæng khōng chumchon nai chāngwat narāthiwat”[Potential Factors Contributing to the Development of Community Strength in Narathiwat Province]. Veridian E-Journal,Silpakorn University 11,2 (May-August) : 3560-3575.
- Worachin, S. (2009). “kānsuksā sathanāphāp thāng phāsā khōng phāsā Phūthai ‘amphōē ku chinārāi chāngwat kalasin” [A study of linguistic status of the phuthai language in kuchinarai district, kalasin province], Nakornpathom: Mahidol University.

